

***Załącznik do Uchwały nr XXXVI/281/10
z dnia 15.06.2010 r.***

Gmina Somonino

Plan Odnowy Miejscowości

Kaplica

na lata 2009 - 2016

Kaplica, 2010 r.

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

Opracowanie przygotowane na zlecenie:

Urzędu Gminy Somonino
ul. Ceynowy 21
83-314 Somonino

przez:

Doradztwo Strategiczno – Inwestycyjne „PROGRESS”
Jarosław Zielonka
ul. Mściwoja II 36a/7
83-300 Kartuzy

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO	5
II.1. POŁOŻENIE.....	5
II.2. SFERA SPOŁECZNA.....	11
II.3. SFERA GOSPODARCZA.....	13
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI KAPLICA	16
III.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI, PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA, POWIERZCHNIA, LICZBA LUDNOŚCI.....	16
III.2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA POWSTANIE UKŁADU PRZESTRZENNEGO.....	18
III.3. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCOWOŚCI.....	19
IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	20
IV.1. WALORY NATURALNE.....	20
IV.2. SFERA SPOŁECZNA.....	21
IV.3. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.....	21
IV.3. GOSPODARKA.....	21
IV.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	23
V. MOCNE I SŁABE STRONY	25
VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI	26
VII. POŁĄCZENIE Z INNYMI PROGRAMAMI	31
VIII. SPIS TABEL	32
IX. SPIS RYSUNKÓW	33

I. WSTĘP.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stworzyło dla naszego kraju szereg dodatkowych możliwości rozwoju zarówno w wymiarze społecznym jak i gospodarczym mających charakter tak bezpośrednich korzyści finansowych jak i pośrednich możliwości korzystania z zalet wspólnego rynku. Jednocześnie proces integracji i sama możliwość skorzystania z jej dobrodziejstw wymusiła spełnienie pewnych standardów i norm formalnych co przejawia się także w procesie realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy pomocowych UE.

Niniejszy dokument został opracowany dla gminy Somonino jako strategia rozwoju miejscowości Kaplica, wyznaczająca kierunki i cele jej rozwoju na lata 2009 – 2016. Jednocześnie Plan ma charakter i jest dostosowany do wymagań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013, Osi 3 – Działania „Odnowa i rozwój wsi” którego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. W ramach tego działania wspierane będą projekty o charakterze lokalnym których zasadność realizacji wynika z dokonanej diagnozy stanu obecnego i przyjętych perspektyw rozwoju danej miejscowości.

Powstanie przedmiotowego dokumentu miało charakter uspołeczniony i odbywało się przy aktywnym udziale społeczności lokalnej – mieszkańców miejscowości Kaplica. W pracach nad Planem – w ich koordynacji i konsultacjach – brali udział także eksperci zewnętrzeni mający wiedzę i doświadczenie w planowaniu strategicznym. Prace nad Planem były konsultowane w trakcie 2 spotkań wiejskich z mieszkańcami Kaplicy oraz z władzami gminy Somonino i pracownikami Urzędu Gminy merytorycznie odpowiedzialnymi za planowanie strategiczne i realizację projektów z funduszy UE na terenie gminy. Sporządzona na tej podstawie diagnoza stanu obecnego, analiza SWOT oraz lista najważniejszych dla miejscowości inwestycji do realizacji na najbliższe lata powstała w oparciu o analizę ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Kaplicy oraz dyskusji jakie miały miejsce w trakcie spotkań społeczności wiejskiej. Tym samym dołożono wszelkich starań aby zapisy dokumentu odzwierciedlały interesy zarówno mieszkańców Kaplicy jak i władz gminy a jednocześnie były zgodne z zasadami prawa i założeniami idei zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.

II.1. POŁOŻENIE.

Gmina Somonino położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie kartuskim, na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi. Gmina Somonino graniczy:

- od północy z gminą miejsko – wiejską Kartuzy,
- od północno-wschodu z gminą miejsko – wiejską Żukowo,
- od zachodu z gminą wiejską Stężyca,
- od wschodu z gminą Przywidz,
- od południa z gminami: Nowa Karczma i Kościerzyna.

Gmina Somonino jest 6 co do wielkości gminą powiatu kartuskiego i zajmuje łączną powierzchnię 11 227 ha. Gmina liczy ogółem 16 sołectw: Borch, Egiertowo, Goręczyno, Hopowo, Kamela, Kaplica, Ostrzyce, Piotrowo, Połączyno, Ramleje, Rąty, Rybaki, Sławki, Somonino, Starkowa Huta, Wyczechowo oraz 20 miejscowości. Siedzibą władz gminy jest wieś Somonino położona nad rzeką Radunią.

Z większych miast znajdujących się w pobliżu Somonina wymienić należy:

- Aglomerację Trójmiejską – w odległości 50 km,
- Kościerzyna – w odległości 20 km,
- Kartuzy – w odległości 6 km,
- Żukowo – w odległości 20 km.

Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
Źródło: Drogowy Atlas Polski, Forum, Warszawa, 2006 r.

Pod względem fizyczno – geograficznym gmina Somonino położona jest:

- w mezoregionie fizycznogeograficznym Pojezierze Kaszubskie, w kilku mikroregionach,

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

- w systemie zlewni Martwej Wisły – w tym w zlewni Motławy – w tym w zlewni Raduni,
- w systemie zlewni Wisły – w tym w zlewni Wierzycy (południowa część gminy), w tym również w zlewni Wietcisy,
- częściowo w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150 m,
- w sąsiedztwie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 116 „Gołębiewo” (międzymorenowy) według dokumentacji hydrogeologicznej z 1997 r.; granica GZWP nr 116 przebiega na południe od granicy gminy w sąsiedztwie wsi Połączyno,
- w strefach źródłiskowych Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni,
- w obszarze węzłowym Pojezierza Kaszubskiego (z kilkoma biocentrami) w sieci ekologicznej ECONET-Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej,
- częściowo w – Kaszubskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, Kartuskim Obszarze Chronionego Krajobrazu i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; dla KPK obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.; w planie ochrony KPK znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- częściowo w pośredniej strefie ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.

W gminie Somonino dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- wysoczyzna morenowa (falista i pagórkowata strefa marginalna) z roślinnością pól uprawnych z glebami brunatnymi wylugowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje spływ wody i jej ograniczone wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- równiny sandrowe z roślinnością pól uprawnych z glebami bielicowymi i rdzawymi, w podłożu z piaskami i żwirami; dominuje tu wsiąkanie wody w podłoże oraz występuje umiarkowany tranzyt wody i materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

- wysoczyzna morenowa (wały moren spiętrzonych, falista i pagórkowata strefa marginalna) ze zbiorowiskami leśnymi, z glebami brunatnymi wylugowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje tu retencja wody i jej parowanie w zależności od usłonecznienia.

Do najważniejszych zasobów środowiska przyrodniczego gminy Somonino należą:

- lasy – zajmują 36% pow. gminy; lasy prywatne zajmują 13% łącznej pow. lasów; lasy ochronne stanowią 15% łącznej pow. lasów; lasy posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody; powierzchniowo dominują ubogie lasy bukowe i bukowo-dębowe oraz nasadzenia drzew szpilkowych w wieku powyżej 40 lat,
- zarośla i szuwary – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior, cieków, na torfowiskach i mokradłach – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- ciągi drzew krzewów, grupy drzew – występujące w rozproszeniu, szczególnie wzdłuż cieków, dróg i linii kolejowej – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- roślinność parków w Borczu i Wyczechowie oraz starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- jeziora – Trzebno, Rąty, Połęczyńskie, Piotrowskie, Ostrzyckie (przy granicy gminy) oraz małe jeziora i stawy bez nazwy – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- rzeki – Radunia (z jazem zastawkowym w Ostrzycach z wahaniami piętrzenia 0,5 m i średnim przepływem 1,6 m³/s), Wietcisa, Wierzyca; rzeki mają charakter potoków podgórskich o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym, szczególnie w zakresie ichtiofauny, występuje tu m.in. głowacz białopłetwy, pstrąg potokowy i ciernik oraz gatunki chronione – strzebla potokowa, strzebla błotna, śliz, różanka i koza; z ssaków występuje tu przede wszystkim wydra,
- pozostałe ciek – o średnim potencjale faunistycznym,
- strefy źródliskowe Wierzy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni; występują w sąsiedztwie działów wodnych – o dużym potencjale retencji wody,
- torfowiska wysokie, przejściowe i niskie z mokradłami oraz glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze, ciągi i węzły ekologiczne o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody oraz bardzo dużych, dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

- 4 biocentra (obecność fauny i flory o znaczeniu europejskim) z licznymi stanowiskami, ostojami i występowaniem chronionych roślin i zwierząt – **Jar Rzeki Raduni** z żyzną i ubogą buczyną, podgórskim łęgiem jesionowym, grądem zboczowym oraz liczne stanowiska rzadkich gatunków, w tym storczyków, stwierdzono występowanie bociana czarnego i ostoję bielika, **Torfowiska koło Bernardówki** z borem bagiennym i torfowiskiem wysokim, **Jeziora Raduńsko-Ostrzyckie i okolice, Torfowiska wysokie koło Somonina, Bór koło Borcza, Południowy skraj Kaszubskiego Parku Krajobrazowego** (lasy sosnowe i liczne torfowiska),
- gleby gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej – o dużym potencjale rolniczym; niewielkie tereny około 3 % gruntów rolnych w gminie,
- złoża kopalin udokumentowane – średni potencjał surowcowy – część złoża „Bernardyna”, piaski różnoziarniste ze żwirem, wydana koncesja do 29.09.2016 r. dla firmy „Orion”, działka nr 34/10 w Somoninie (część złoża w Kiełpinie, gm. Kartuzy); pow. całego obszaru i terenu górniczego wynosi odpowiednio 1, 8672 ha i 2,519 ha.

Ochrona przyrody (związana z dużą bioróżnorodnością), krajobrazu naturalnego i środowiska w gminie Somonino dotyczy następujących terenów i obiektów:

- Kaszubski Park Krajobrazowy – 12 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.,
- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – część gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; w „Planie ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzonego Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni – 20 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

- z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń,
- Rezerwat przyrody – „Jar Rzeki Raduni” krajobrazowy (i florystyczny) o pow. 84,2 ha, w tym w gm. Somonino 14,96 ha,
 - 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (w granicach KPK); część pow. zespołów znajduje się w gminie, a część w gminach sąsiednich; są to – Rynna Brodnicko-Kartuska, Rynna Dąbrowsko-Ostrzycka, gdzie obowiązują ustalenia „Planu ochrony KPK” i Rozporządzenia Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu ochrony KPK” oraz wyznaczenia w nim zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
 - Pomniki przyrody, łącznie 9 – 2 głazy, 3 drzewa i 4 grupy drzew,
 - Proponowane 88 pomników przyrody – 2 głazy i 86 drzew opisane w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” (1994),
 - 4 projektowane użytki ekologiczne – 2 w „Planie ochrony KPK” – „Jezioro Rąty” i „Jezioro Piotrowskie z przyległymi mokradłami” (częściowo w gm. Somonino) oraz 2 w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” – „Nowy Dwór” i „Borcz”,
 - Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ramleje” w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino”,
 - Projektowane powiększenie Przywidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
 - Obszary zgłoszone do europejskiej sieci Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony (SOO), wytypowane na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory)– Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni,
 - Ostoje wg programu Corine (zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Europy) – Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni, Borcz (ostoja ptaków),
 - Korytarze i ciągi ekologiczne do zachowania
 - Rynny polodowcowe, doliny rzeczne, zagłębienia wytopiskowe, torfowiska – konieczność ochrony przed zainwestowaniem,
 - główne szlaki przemieszczania się zwierząt (przede wszystkim dużych ssaków) – konieczność ochrony przed zainwestowaniem i zabezpieczenie możliwości migracji zwierząt w poprzek dróg utwardzonych,
 - Strefy źródłiskowe cieków opisane w rozdz. „Zasoby środowiska przyrodniczego”,
 - Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” (miasto i duża część gminy) – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150m;

Plan Odnowy Miejscowości Kaplica

dokumentacja hydrogeologiczna z 1996 r. wykazała, że nie ma konieczności ustanawiania obszaru ochronnego zbiornika,

- Pośrednia strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.,
- Punkty widokowe – „Jastrzębia Góra” (na granicy z gm. Kartuzy), „Trzebińska Góra” i inne; konieczność ochrony samego punktu widokowego i panoramy na kierunku patrzenia.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie Somonino dotyczy:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Zespoły dworsko-parkowe w Borczu i Wyczechowie, kościół w Goręczynie, dom w Ostrzycach, dom i kuźnia w Hopowie,
- Obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi z okresu wpływów rzymskich w Borczu, grodziska z wczesnego średniowiecza w Borczu, Piotrowie i Rątach, osada z wczesnego średniowiecza w Piotrowie, cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu w Wyczechowie,
- Wsi o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych – Piotrowo (w KPK), Goręczyno, Hopowo,
- Stref ochrony konserwatorskiej, ekspozycji i ochrony krajobrazu oraz ochrony i obserwacji archeologicznej, które należy wyznaczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; ustalenia w nich zawarte należy uwzględnić przy działaniach realizacyjnych,
- Trasy z ciągami widokowymi – droga kaszubska Brodnica Dolna – Ostrzyce – Wieżyca oraz odcinek Egiertowo – Rybaki,
- Projektowanego Parku Kulturowego Kartusko-Mirachowskiego.

II.2. SFERA SPOŁECZNA

Według danych GUS na koniec 2008 roku gminę Somonino zamieszkiwało w sumie 9 523 mieszkańców, z czego 51% stanowili mężczyźni, przez co wskaźnik feminizacji na terenie gminy sięgnął poziomu 97 K/100 M i był niższy od notowanego w skali całego powiatu kartuskiego (100 K/100 M). Gęstość zaludnienia w gminie sięgnęła w tym roku poziomu 85 mieszkańców/km² powierzchni co było także wielkością niższą od notowanej w skali całego powiatu (102 mieszkańców/km²).

Ogólne tendencje w zakresie rozwoju sfery społecznej w gminie są zbliżone z notowanymi w skali powiatu. Charakterystyczny dla obszaru gminy jest wyższy niż w powiecie przyrost naturalny na poziomie 13,00‰ (9,00‰ dla powiatu) oraz niski poziom liczby zawieranych małżeństw – 7,80‰ w skali roku (przy 8,10‰ dla powiatu).

Znacznie gorzej – i odmiennie niż ma to miejsce w skali powiatu – przedstawiała się natomiast w gminie sytuacja w zakresie salda migracji, które w 2007 roku było relatywnie niskie – na poziomie 0,94‰ przy wysokiej wartości notowanej w tym czasie dla całego powiatu (6,95‰).

Relatywnie korzystnie przedstawia się natomiast sytuacja w przypadku struktury wieku mieszkańców gminy gdzie notowany jest wysoki udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym – 28,9% i niższy niż np. w skali powiatu udział grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – 10,8% mieszkańców gminy. Relatywnie mniej korzystnie niż ma to miejsce w skali powiatu przedstawia się natomiast wskaźnik obciążenia demograficznego, według którego na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypada 65,80 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Szczegółowe dane demograficzne dotyczące gminy i jej sytuacji na tle powiatu przedstawia tabela nr 1.

Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2008 roku.

Obszar	Liczba ludności	Ludność na 1 km2	Kobiety na 100 mężczyzn	Małżeństwa na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Saldo migracji	Ludność w wieku przed.	Ludność w wieku prod.	Ludność w wieku poprod.
Gmina Somonino	9 523	85,00	97,00	7,80	13,00	65,80	0,94	28,90	60,30	10,80
Powiat kartuski	114 083	102	100,00	8,10	9,00	61,80	6,96	26,90	61,80	11,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

II.3. SFERA GOSPODARCZA.

Główną dziedziną gospodarki w gminie Somonino pozostaje rolnictwo. Tworzy je 770 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 9,5 ha z czego 580 gospodarstw to gospodarstwa większe niż 1 ha. Rolnictwo koncentruje się zarówno na produkcji zwierzęcej jak i roślinnej. Produkcja roślinna obejmuje uprawę zbóż oraz roślin okopowych i pastewnych. Produkcja zwierzęca – hodowlą bydła i trzody chlewnej, owiec oraz drobiu.

Drugą dziedziną gospodarki w Somoninie jest stale rozwijająca się turystyka. Według danych Urzędu Gminy funkcjonuje tu 10 sezonowych i 4 całoroczne ośrodki wypoczynkowe. Ponadto są także kwatery letniskowe i agroturystyczne. Jest strzeżone gminne kąpielisko. Łączna liczba miejsc noclegowych w Gminie sięga 1 100 miejsc, w tym:

- w pensjonatach - 258,
- kwaterach agroturystycznych - 105,
- kwaterach prywatnych - 75,
- na polach biwakowych 560.

Niewielki udział w gospodarce gminy ma także rzemiosło. Dobrze rozwinięta jest sieć handlowa, gorzej – usługowa. Brak np. usług szewskich, krawieckich. Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa, część z turystyki, część utrzymuje się z pracy w drobnych zakładach rzemieślniczych, część zatrudniona jest w przemyśle drzewnym.

Według danych GUS w 2008 roku w gminie były zanotowane w sumie 602 podmioty gospodarcze co dawało wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na poziomie 63,21 podmiotów/1000 mieszkańców. Była to jednocześnie wielkość niższa od notowanej na terenie całego powiatu - gdzie wyniosła 82,84 podmiotów zarejestrowanych/1000 mieszkańców.

Wśród podmiotów zarejestrowanych w gminie 95,5% to firmy sektora prywatnego wśród których dominują przedsiębiorstwa działające jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,50% wszystkich podmiotów).

Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2008 roku.

Wyszczególnienie	J. m.	Gmina Somonino		Powiat Kartuski	
		Liczba	%	Liczba	%
Ogółem	jed.gosp.	602	100,00	9 451	100,00
Sektor publiczny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	27	4,48	292	3,09
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	24	3,99	235	2,48
Przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0	0	0	0
Spółki handlowe	jed.gosp.	0	0	5	0,05
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0	0	0	0
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	1	0,16	2	0,02

Sektor prywatny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	575	95,50	8 620	91,20
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	491	81,56	7 235	76,55
Spółki handlowe	jed.gosp.	26	4,32	502	5,31
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	9	1,49	96	1,01
Spółdzielnie	jed.gosp.	2	0,33	30	0,32
Fundacje	jed.gosp.	1	0,17	13	0,13
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	18	2,99	187	1,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z przejawów relatywnie niższego poziomu rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest problem wysokiej stopy bezrobocia na tym terenie w tym bezrobocia ukrytego – mającego szczególnie duże znaczenie w gminach rolniczych o rozdrobnionej strukturze agrarnej. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku na koniec drugiego kwartału 2009 roku w gminie było oficjalnie zarejestrowanych 319 bezrobotnych czyli 3,34 % mieszkańców całej gminy. Była to wartość relatywnie wyższa od notowanej w skali powiatu gdzie wielkość tego wskaźnika wahała się w granicach 2,62 %. W strukturze bezrobotnych widoczny jest także znaczny udział kobiet które stanowią w gminie 58,3 % wszystkich bezrobotnych – przy 58 % w skali całego powiatu. Jednocześnie jak zaznaczono powyżej znaczącym problemem w gminie jest także kwestia bezrobocia ukrytego – niwelowana jednak w okresie sezonu turystycznego prowadzeniem przez część mieszkańców działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego w regionie.

Jednocześnie należy wskazać, że cały region powiatu kartuskiego należy do obszarów o relatywnie niższej stopie bezrobocia w porównaniu z ogółem województwa. Według danych GUS na koniec sierpnia 2009 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w skali powiatu sięgnęła poziomu 8,7 % przy 10,2 % w skali całego województwa.

Bardzo ważnym elementem gospodarki na terenie gminy, którego znaczenie jednocześnie rośnie z roku na rok jest rozwój branży turystycznej. Gmina Somonino położona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi, charakteryzując się urozmaiconą rzeźbą terenu i czystością środowiska przyrodniczego oraz licznymi walorami środowiska kulturowego jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Największą popularnością wśród turystów na terenie gminy cieszy się letniskowa wieś Ostrzyce, położona wśród lasów, nad jeziorem, po którego obydwu stronach, znajdują się punkty widokowe: Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra, w pobliżu rezerwatu przyrody. Ważnym atutem gminy jest także dobre zagospodarowanie jej walorów w infrastrukturę turystyczną oraz bogaty kalendarz atrakcji turystycznych. Turystów przyciągają liczne pensjonaty, hotele, ośrodki, gospodarstwa agroturystyczne, jak również kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu wodnego, korty tenisowe oraz ośrodki jazdy konnej. Obecnie na terenie gminy organizowanych jest corocznie około 23 cyklicznych imprez o charakterze turystycznym i kulturalnym. Jednocześnie na terenie gminy znajduje się obecnie: 11 gospodarstw agroturystycznych, 10

ośrodków wypoczynkowych, 9 kwater prywatnych, 1 pole namiotowe, 5 ośrodków oferujących domki letniskowe, 2 kąpieliska gminne, 4 wypożyczalnie rowerów, 10 obiektów gastronomicznych. Tym samym gmina Somonino stanowi jeden z najatrakcyjniejszych obszarów Szwajcarii Kaszubskiej dla turystów.

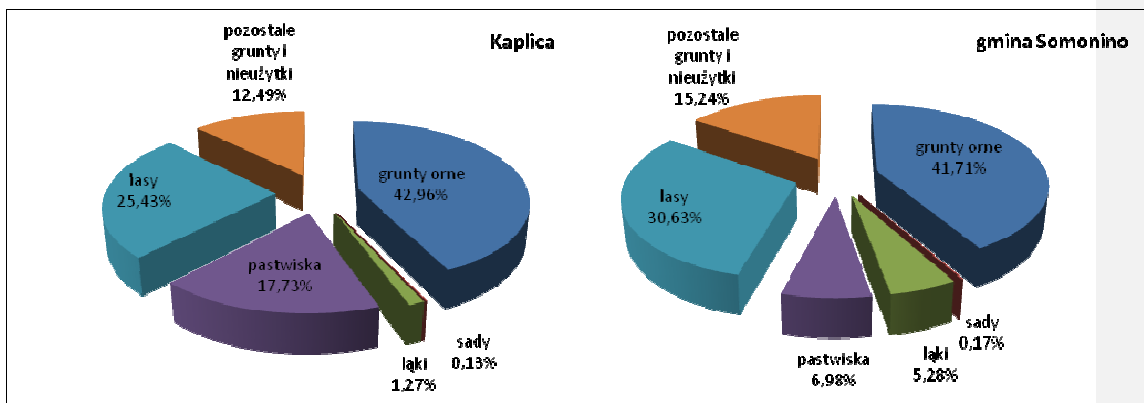

Tab 3. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Kaplica w ha w 2008 roku.

L.p.	Użytek	Powierzchnia w ha
1.	B (tereny mieszkaniowe)	11,9349
2.	Ba (tereny przemysłowe)	1,5516
3.	Bp (zurbanizowane tereny niezabudowane)	0,1858
4.	Bi (inne tereny zabudowane)	0,4709
	Bz	0,2822
5.	dr (droga)	13,0382
6.	Ls (lasy)	155,0205
7.	Lz (zadrzewienia)	0,5467
8.	Ł (łąki)	7,7345
9.	N (nieużytek)	45,6675
10.	Ps (pastwiska)	106,7976
11.	R (rola)	255,9086
12.	S (sady)	0,7215
13.	W (woda)	1,0649
14.	Tr (tereny różne)	0,00
RAZEM:		600,4039

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Całkowita powierzchnia miejscowości Kaplica wynosi 600,4039 ha co stanowi 5,34 % powierzchni całej gminy Somonino. Miejscowość cechuje się strukturą użytkowania gruntów zbliżoną do średniej dla całej gminy. W Kaplicy wśród gruntów dominują grunty orne stanowiąc w sumie 42,96 % całej powierzchni miejscowości. Na drugim miejscu pod tym względem znajdują się lasy z udziałem na poziomie 25,43 % powierzchni całej gminy. Specyficzną cechą użytkowania gruntów w miejscowości jest natomiast bardzo wysoki udział w powierzchni Kaplicy pastwisk które stanowią aż 17,73 % całej powierzchni Kaplicy. Struktura ta determinuje jednocześnie zarówno charakter zabudowy jak i strukturę i kierunki rozwoju lokalnej gospodarki. W tym zakresie jak wskazano powyżej porównanie gminy z całą gminą wskazuje na zbliżone wartości poszczególnych elementów zagospodarowania terenu. Widoczny jest w tym zakresie jedynie nieznacznie mniejszy udział lasów w powierzchni miejscowości niż ma to miejsce w skali całej gminy oraz na co wskazano powyżej ponad 3-krotnie wyższy udział pastwisk. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

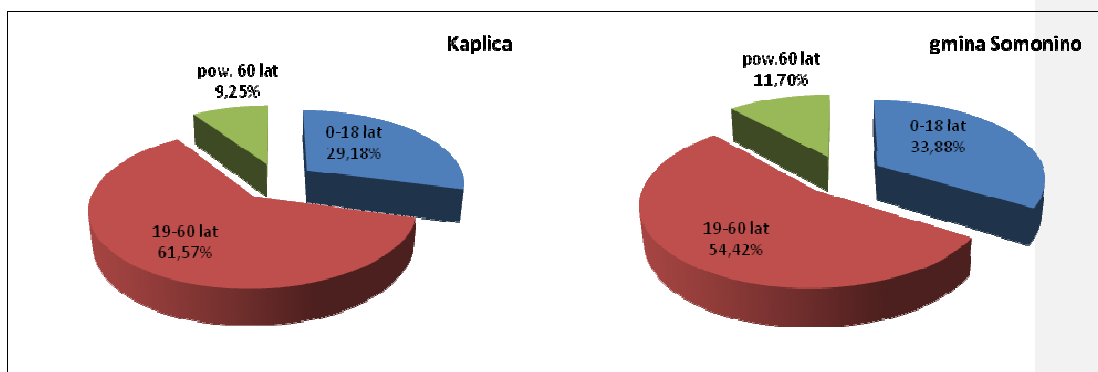

Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Kaplicy na tle całej gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Według danych Urzędu Gminy Somonino w połowie 2009 roku miejscowość Kaplica zamieszkiwało w sumie 281 mieszkańców, z czego 131 (46 %) stanowiły kobiety a 150 mężczyźni. Wielkości te dawały wskaźnik feminizacji na poziomie zaledwie 87 K/100 M co było wielkością znacznie odbiegającą od notowanej w całej gminie gdzie jednak także przeważają licznie mężczyźni – wskaźnik feminizacji 97 K/100 M.

Struktura wieku ludności miejscowości wskazuje, że ludność w wieku do 18 lat stanowiła w sumie 29,18 % mieszkańców Kaplicy, w wieku od 19 do 60 lat – 61,57 % a ludność najstarsza – powyżej 60 lat – 9,25 % ludności tej miejscowości. Taka struktura wieku wskazuje, że ludność Kaplicy jest relatywnie starsza od ludności w całej gminie. Dowodem na to jest przede wszystkim niższy udział ludności w wieku najmłodszym (do 18 lat) który w gminie jest o ponad 4 % wyższy niż w Kaplicy (33,88 %) oraz niższy udział w całej gminie mieszkańców w wieku produkcyjnym – którzy stanowili 54,42 % mieszkańców gminy przy 61,57 % w przypadku samej Kaplicy.

Rys 4. Struktura wieku ludności Kaplicy na tle gminy Somonino w 2009 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

III.2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA POWSTANIE UKŁADU PRZESTRZENNEGO.

Miejscowość Kaplica wywodzi swoją nazwę od niemieckiego słowa Kapel, niem. Kapellenhütte. Osada wywodzi się z dawnej wsi gburskiej w powiecie kartuskim położonej nad małym jeziorem, pierwotnie należąca do starostwa skarszewskiego. Przywilej dla wsi wystawiony został przez starostę skarszewskeigo Jana Działyńskiego w 1703 r. Wieś pełniła w tym okresie szarwark przy utrzymaniu śluz młyńskich w Skarszewach do 1843 r. Około 1880 r. wieś liczyła obszar 1280 mórg, znajdowało się tu 10 zagród gburskich i 6 zagrodniczych. Zamieszkiwało ją 9 katolików i 134 ewangelików w 23 domach. Kaplica należała do parafii w Grabowie – mieszkańcy kaplicy uczęszczali do szkoły która znajdowała się w Połączynie i poczty w Szymbarku.

Po 1918 roku w 65% Kaplica i okolice zamieszkiwała ludność niemiecka. Dla polskiej części społeczności Kaplicy okres okupacji przyniósł prześladowania i znaczne ofiary.

III.3. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCOWOŚCI.

Geneza powstania wsi i jej obecna struktura przestrzenna wynikają z pochodzenia miejscowości jako wsi chłopskiej pokutniczej. Wieś obecnie należy do obniżonym poprzez zanik tradycyjnych obiektów walorze. Wartościowe zagrody znajdujące się na terenie wsi są rozproszone i wkomponowane w rozłóg pól. Na układ przestrzenny wsi składa się zabudowa skupiona wsi o nieregularna, przy historycznej drodze z Połączyna do Goręczyna oraz zabudowa rozproszona zagrodowa związana z rozłogiem pól. Na strukturę wsi składają się zagrody o różnej wielkości i programie swobodnie rozmieszczone w terenie. Zabudowa wsi o formach tradycyjnych i dysharmonijnych (kostki). Obecnie brak jest na terenie miejscowości obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

We wsi zachowały się nieliczne przykłady z obiektów budownictwa tradycyjnego zanotowanych w 1982 r. Zagrożeniem dla budownictwa tradycyjnego jest postępująca degradacja techniczna obiektów i brak ciągłości w kontynuowaniu tradycji.

Na terenie wsi zlokalizowanych jest 15 stanowisk archeologicznych. W 1977 roku zlokalizowano w północnej części wsi osadę wczesnośredniowieczną. Z XVIII wieku pochodzą ślady huty szkła, odkrytej w 1983 roku. Najwcześniej datowane ślady człowieka w Kaplicy związane są z tzw. kulturą pomorską, datowaną na wczesną epokę żelaza.

IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.

IV.1. WALORY NATURALNE

Miejscowość Kaplica położona jest na obszarze Szwajcarii Kaszubskiej - bardzo atrakcyjnym w walory naturalne środowiska przyrodniczego - jednakże sama miejscowość położona jest na uboczu głównych atrakcji przyrodniczych regionu.

Miejscowość leży w odległości ok. 5 km od granicy Kaszubskiego Parku Krajobrazowego oraz w bezpośrednim sąsiedztwie otuliny Parku. Park ten jest największym powierzchniowo obszarem chronionym w gminie Somonino zajmujący około 10% jej terenu. Obejmuje on zachodnią część gminy zawierając cenne przyrodnicze fragmenty skupione przede wszystkim w centralnej i zachodniej części powiatu. Miejscowość Kaplica sąsiaduje od strony południowo – wschodniej z Parkiem i jego otuliną. Kaszubski Park Krajobrazowy został utworzony w 1983r. Park obejmuje swoimi granicami centralny obszar etnicznej Kaszubszczyzny, określony jako wyróżniający się geograficznie region zwany Pojezierzem Kaszubskim. Powierzchnia Parku wynosi 33 202 ha, powierzchnia otuliny 32 494 ha. Lasy w parku zajmują ok. 34%, użytki rolne ok. 50%, a wody powierzchniowe ponad 10%. Park charakteryzuje bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Występują tu wysoczyzny morenowe i wysokie wzgórza czołowomorenowe, rynny jeziorne, doliny rzeczne i fragmenty równin sandrowych. Największe zgrupowanie stanowią Wzgórza Szymbarskie o średnich wysokościach powyżej 260 m n.p.m., z najwyższym wzniesieniem w Polsce północnej - Wieżycą (328,6 m n.p.m.). Cechą charakterystyczną Parku są liczne zagłębienia terenu, których większość powstała po ustąpieniu lądolodu na skutek wytapiania się martwego lodu. Często wypełniane są jeziorami zwanymi wytopiskowymi, a niektóre zajęte przez torfowiska. Silnie rozbudowana jest sieć hydrograficzna ze źródłkowymi odcinkami Raduni, Łeby i Bukowiny oraz licznymi jeziorami o skomplikowanej linii brzegowej i znacznej głębokości. Znajdują się tu płaty bardzo wartościowej roślinności leśnej i nie leśnej (łąki, torfowiska). Na obszarach leśnych dominują buczyny kwaśne i lasy bukowo - dębowe, natomiast w części południowej bór mieszany.

Największym walorem naturalnym samej Kaplicy są lasy stanowiące ponad 25 % powierzchni tej miejscowości oraz charakterystyczna dla całego obszaru Szwajcarii Kaszubskiej urozmaicona rzeźba terenu. Liczne wały moren czołowych i dennych, zagłębienia i rynny wytopiskowe oraz położonego w pobliżu obszary sandrowe czynią ten obszar jednocześnie bardzo urozmaiconym a przez to atrakcyjnym dla turystów z zewnątrz. Zbiorowiska leśne tworzą tutaj zespoły buczyny niżowych - żyznej i kwaśnej (ubogiej) oraz niewielki płat rzadko występującej buczyny.

IV.2. SFERA SPOŁECZNA

Rozwój sfery społecznej w Kaplicy oparty jest o korzystanie z infrastruktury i różnych form organizacji życia społecznego w innych większych miejscowościach na terenie gminy. Mieszkańcy Kaplicy korzystają w tym względzie (edukacja, zdrowie, administracja) z obiektów znajdujących się przede wszystkim w pobliskim Egiertowie oraz gminnej miejscowości Somonino.

W samej Kaplicy brak jest obiektów infrastrukturalnych o charakterze społecznym. Jediną instytucją skupiającą życie społeczne miejscowości jest jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Kaplicy. OSP w Kaplicy jest jednostką typu S1 powstałą 14 września 1964 roku. W 1979 roku oddano dla jednostki nową strażnicę. Aktualnie straż zrzesza 46 członków w tym 38 czynnych i 8 chłopców z MDP.

IV.3. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.

Kształtowanie się obszarów o poszczególnych funkcjach społecznych i gospodarczych w Kaplicy a tym samym obecna struktura przestrzenna wynikają z pochodzenia miejscowości jako wsi chłopskiej pokutniczej. Niewielka liczba mieszkańców wsi oraz rozproszona zabudowa powodują, że obecnie na układ przestrzenny wsi składa się zabudowa skupiona wsi o nieregularna, przy historycznej drodze z Połączyna do Goręczyna oraz zabudowa rozproszona zagrodowa związana z rozłogiem pól. Na strukturę wsi składają się zagrody o różnej wielkości i programie swobodnie rozmieszczone w terenie. Wartościowe zagrody znajdujące się na terenie wsi są rozproszone i wkomponowane w rozłóg pól. Tym samym jedynym terenem pełniącym funkcje społeczne ogólnodostępne dla mieszkańców Kaplicy jest istniejący budynek gminny oraz teren z nim sąsiadujący. Obiekty te wymagają jednak obecnie z uwagi na ich stan poniesienia nakładów na ich modernizację i adaptację na pełnienie funkcji społecznych i kulturalnych dla mieszkańców (adaptacja budynku, budowa infrastruktury rekreacyjnej).

IV.3. GOSPODARKA

Rozwój gospodarki na terenie miejscowości Kaplica jest oparty przede wszystkim o rozwój rolnictwa oraz postępujący rozwój usług dla ludności oraz handlu. Jednocześnie należy wskazać, że strukturę gospodarowania na tym terenie w dużej mierze determinują opisane powyżej warunki naturalne – z jednej strony bardzo duży udział pastwisk w powierzchni miejscowości a z drugiej – warunki orograficzne i klimatyczne ograniczające prowadzenie działalności rolniczej.

W zakresie rozwoju rolnictwa – będącego wciąż dominującym kierunkiem rozwoju gospodarki Kaplica - uwarunkowany jest on przede wszystkim jakością tutejszych gruntów pod

Komentarz [J1]:

kątem gospodarowania która wskazuje, że na obszarze miejscowości istnieją słabe i bardzo słabe warunki do rozwoju rolnictwa. W chwili obecnej wśród użytków rolnych zdecydowanie dominują słabe gleby klas IV i V które ogółem stanowią niewiele ponad 59 % powierzchni gruntów na terenie miejscowości. Brak jest natomiast w miejscowości zupełnie gruntów klasy I, II i III – czyli najlepszych ziem pod uprawę roli. Taka struktura decyduje o relatywnie słabych warunkach glebowych dla rozwoju rolnictwa w Kaplicy które z racji tego może się opierać głównie na uprawie niewymagających zbóż i roślin okopowych oraz produkcji zwierzęcej.

Tab 4. Struktura jakości gruntów według klas gleb w ha w Kaplicy.

L.P.	Klasa	Powierzchnia ha	% powierzchni
1.	I	0,00	0,00
2.	II	0,00	0,00
3.	III	0,00	0,00
4.	IV	130,5427	21,74
5.	V	229,2952	38,19
6.	VI	70,0004	11,66
7.	Pozostałe	170,5656	28,41
8.	Razem	600,4039	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W zakresie struktury rozwoju rolnictwa należy skazać, że obecnie w miejscowości działalność rolniczą prowadzą 52 gospodarstwa rolne. Wśród nich jak wskazuje struktura wielkościowa dominują zdecydowanie gospodarstwa najmniejsze o wielkości do 10 ha użytków rolnych które stanowią w sumie ponad 80 % wszystkich gospodarstw w Kaplicy. Wśród tej grupy najliczniejsze są natomiast gospodarstwa o wielkości od 2 do 6 ha których na terenie Kaplicy istnieje 17 szt. co stanowi 32,69 % wszystkich gospodarstw rolnych. Należy przy tym wskazać, że w Kaplicy znajdują się jedynie 4 gospodarstwa o powierzchni pow. 20 ha. Struktura ta wskazuje, na znaczne rozproszenie gospodarstw rolnych w miejscowości i ich typowo rodzinny, samozaopatrzeniowy charakter przy braku gospodarstw typowo towarowych.

Tab 5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Kaplicy.

L.p.	Wielkość gospodarstw	Liczba gospodarstw	% gospodarstw
1.	poniżej 1	4	7,69
2.	1-2ha	5	9,62
3.	2-6 ha	17	32,69
4.	6-10 ha	14	26,92
5.	10-15 ha	4	7,69
6.	15-20 ha	4	7,69
7.	20-30 ha	4	7,69

Razem:	52	100,00
---------------	-----------	--------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Według danych Urzędu Gminy w Somoninie w 2009 roku w miejscowości Kaplica było zarejestrowanych w sumie jedynie 8 podmiotów gospodarczych co stanowiło 1,32 % wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych w całej gminie Somonino. Na tej podstawie należy wskazać, że wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości w Kaplicy wyniósł w tym okresie 28 podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców. Dane te świadczą o relatywnie znacznie niższym poziomie rozwoju przedsiębiorczości w Kaplicy w porównaniu ze średnią wartością dla całej gminy w której w tym samym czasie wskaźnik ten wahał się na poziomie 82,84 podmiotów/1000 mieszkańców. W strukturze istniejących podmiotów gospodarczych w zakresie rodzaju prowadzonych przez nich działalności dominują zdecydowanie podmioty działające w branży usługowej i handlowej. Najwięcej firm w Kaplicy prowadzi działalność w zakresie usług budowlanych – 4 podmioty tj. 50 % wszystkich istniejących.

W strukturze własnościowej zdecydowanie dominują natomiast osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz firmy najmniejsze należące do grupy mikroprzedsiębiorstw.

Tab 6. Struktura działalności gospodarczej w Kaplicy.

L.p.	Rodzaj działalności	Liczba	% firm
1.	Usługi budowlane	4	50,00
2.	Działalność usługowa związana z leśnictwem	1	12,50
3.	Transport drogowy	1	12,50
4.	Działalność usługowa w zakresie naprawy i konstrukcji statków	1	12,50
5.	Usługowe – instalacje elektryczne	1	12,50
Razem:		8	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

IV.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Miejscowość Kaplica charakteryzuje się mało korzystnym położeniem komunikacyjnym i leży na uboczu głównych szlaków drogowych regionu. Tym samym przez miejscowość nie kursują pojazdy transportu zbiorowego – publicznego lub prywatnego. Mieszkańcy chcący skorzystać z transportu zbiorowego są zmuszeni udać się do miejscowości położonych wzdłuż dróg 20 i 224. W ujęciu ilościowym obecnie w Kaplicy istnieją jedynie drogi gminne o całkowitej długości 3 km oraz drogi wewnętrzne o długości 5 km. Niekorzystna sytuacja w tym zakresie Sytuacja jest potęgowana przez jakość istniejących dróg które wymagają przebudowy, poprawy jakości

nawierzchni oraz poprawy stopnia bezpieczeństwa poprzez budowę chodników oraz oświetlenia dróg i ich otoczenia.

Uzupełnieniem transportu drogowego jest w gminie Somonino transport kolejowy związany z linią kolejową Gdynia – Somonino – Kościerzyna. Mieszkańcy Kaplicy w ten sposób dostęp do tego środka transportu poprzez dworzec zlokalizowany w gminnej miejscowości Somonino. Obecnie kursuje tą trasą 8 połączeń osobowych.

Poziom wyposażenie miejscowości Kaplica w techniczną infrastrukturę sieciową pod względem ilościowym jest bardzo zróżnicowany. W przypadku zaopatrzenia w wodę obecnie w Kaplicy istnieje sieć wodociągowa zaopatrująca mieszkańców w wodę do celów bytowych. Obecny poziom zwodociągowania miejscowości sięga poziomu 96 % - na terenie Kaplicy istnieje w tym zakresie 4,1 km sieci wodociągowej i 3,0 km przyłączy wodociagowych.

W zakresie systemu kanalizacyjnego miejscowość Kaplica obecnie pozbawiona jest sieci kanalizacyjnej. Tym samym mieszkańcy zagospodarowują ścieki poprzez ich magazynowanie w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych – szambach. Sytuacja ta wymaga poprawy i wyposażenia miejscowości bądź w sieć kanalizacji sanitarnej lub w system oczyszczalni przydomowych.

Na obszarze całej gminy Somonino nie funkcjonują zorganizowane systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków opadowych. Wody deszczowe odprowadzane są powierzchniowo, a istniejące gdzieś fragmentaryczne odcinki kanałów deszczowych, odwadniają niewielkie powierzchnie terenów utwardzonych.

W zakresie zagospodarowania odpadów miejscowość Kaplica korzysta z gminnego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych składającego się z nieczystości na terenie gminnego wysypiska odpadów stałych usytuowanego w tej wsi. Całkowita powierzchnia wysypiska wynosi 8 063 m², użytkowa zaś 7 568 m². Wysypisko wykonano zgodnie z dokumentacją projektowo-techniczną, pozytywnie zaopiniowaną przez Państwowe Służby Ochrony Środowiska.

Na terenie Kaplicy i całej gminy Somonino nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Źródła ciepła stanowią lokalne i indywidualne kotłownie w zdecydowanej większości opalane paliwami stałymi, w ok. 70% drewnem i odpadami przeróbki drewna.

Na obszarze całej gminy Somonino nie ma urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w gaz. Występujące w tym zakresie potrzeby zaspokajane są poprzez wykorzystanie butlowego gazu płynnego. Planowane jest jednak w tym zakresie podłączenie gminy do sieci gazowej w miejscowości Kiełpino – gmina Kartuzy.

V. MOCNE I SŁABE STRONY.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego miejscowości Kaplica poniżej przedstawiono analizę SWOT przedstawiającą mocne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities), zagrożenia (Threats) pokazujące potencjał Kaplicy i możliwości rozwoju tej miejscowości w najbliższej przyszłości.

Tab 7. Analiza SWOT dla miejscowości Kaplica

Mocne strony	Słabe strony
▪ bliskość i dobre połączenie komunikacyjne z centrami rozwoju w regionie tj. Trójmiastem, Kościerzyną, Somoninem, ▪ atrakcyjne walory środowiska przyrodniczego, ▪ położenie w sąsiedztwie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, ▪ bliskość cennych obszarów chronionych, ▪ dobre wyposażenie ilościowe w infrastrukturę wodociągową,	▪ bardzo słabe położenie komunikacyjne, ▪ peryferyjne położenie z dala od głównych ośrodków rozwoju w regionie, ▪ bardzo słaby dostęp do infrastruktury społecznej, ▪ słaba jakość gleb pod względem ich rolniczego wykorzystania, ▪ dominacja gospodarstw najmniejszych do 10 ha użytków rolnych, ▪ brak kanalizacji sanitarnej, ▪ niski poziom rozwoju przedsiębiorczości, ▪ słaba jakość dróg gminnych, ▪ mało korzystna struktura wiekowa mieszkańców miejscowości,

Szanse	Zagrożenia
▪ bliskość aglomeracji Trójmiasta, ▪ możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, ▪ udział w Programie Leader i możliwości finansowo – organizacyjne z niego wynikające,	▪ bezrobocie ukryte wśród mieszkańców zajmujących się rolnictwem, ▪ ubożenie społeczeństwa Kaplicy, ▪ marginalizacji wsi z uwagi na jej peryferyjne położenie.

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.

Odzwierciedleniem wniosków dotyczących stanu obecnego miejscowości Kaplica oraz perspektyw jej rozwoju na przyszłość jest pakiet projektów do realizacji zaplanowanych na lata 2010-2016. Przewidziane zadania pozwolą z jednej strony na wykorzystanie posiadanych walorów środowiskowych dla rozwoju społecznego i gospodarczego a jednocześnie przyczynią się do wyeliminowania lub ograniczenia obecnie zidentyfikowanych słabych stron oraz zagrożeń w rozwoju regionu.

Przedstawione poniżej zaplanowane projekty mają charakter przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej.

1. Rekultywacja składowiska odpadów we wsi Kaplica.

Realizacja projektu zakłada rekultywację 0,9 ha nieczynnego składowiska odpadów we wsi Kaplica, usytuowanego na działce nr 153/1. Realizacja projektu poprzez specjalistyczne roboty budowlane pozwoli na przywrócenie stanu pierwotnego na terenie bieżącego składowiska, co przyczyni się do osiągnięcia celu, jakim jest zmniejszenie dysproporcji regionalnych w zakresie wyposażenia w infrastrukturę gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki odpadami, co w efekcie pozwoli na poprawę jakości środowiska naturalnego w regionie i kraju.

Realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się do ochrony walorów krajobrazowych regionu jak i poprawy stanu higieniczno – estetycznego najbliższej okolicy. Czynniki te w efekcie skutkują zwiększeniem rozwoju ekonomicznego tworząc warunki do powstawania nowych inwestycji i do lepszego funkcjonowania zlokalizowanych tu przedsiębiorstw. Przy tym pośrednio wpłyną na wzrost zatrudnienia, co stanowi jednocześnie podstawę rozwoju lokalnego. Realizacja inwestycji środowiskowych zwykle przyczynia się do wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu. Przywrócenie środowisku nowych terenów, może być jednym z istotnych czynników determinujących rozwój infrastruktury turystycznej(gospodarstwa agroturystyczne, pensjonaty, hotele).

Rekultywacja wpłynie na znaczne polepszenie komfortu życia i poziomu zdrowotnego mieszkańców. Poprawa stanu środowiska przekładająca się na poprawę warunków sanitarnych mieszkańców gminy oraz np. jakość spożywanych przez nich własnych produktów zwierzęcych i roślinnych. Wymierne korzyści w tym zakresie można oszacować na podstawie poprawy stanu zdrowia mieszkańców. Poprawa warunków sanitarnych przełoży się, bowiem na obniżenie zachorowalności miejscowej ludności. Projekt wpłynie więc na ustabilizowanie równowagi pomiędzy wzrostem gospodarczym a zachowaniem naturalnych warunków otoczenia.

Koszt projektu: 486 962,98 zł (źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego, działanie 8.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska).

Okres realizacji: 2009 – 2010

2. Adaptacja części budynku gminnego na świetlicę środowiskową.

Projekt będzie polegał na zaadoptowaniu części istniejącego budynku będącego własnością gminy na potrzeby świetlicy środowiskowej. Projekt wychodzi w tym zakresie naprzeciw potrzebie miejscowości związanym z bardzo słabym dostępem mieszkańców do infrastruktury społecznej. Celem projektu jest w związku z powyższym integracja społeczności lokalnej miejscowości Kaplica. Głównym rezultatem realizacji inwestycji będzie stworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców wsi.

Koszt projektu: 200 000 zł (źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego, działanie 9.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie)

Okres realizacji: 2010 – 2011.

3. Budowa placu zabaw.

Przedmiotem realizacji inwestycji jest budowa placu zabaw w miejscowości Kaplica. Celem inwestycji jest stworzenie zaplecza infrastruktury społecznej dla najmłodszych mieszkańców Kaplicy. Realizacja inwestycji pozwoli w tym zakresie na aktywne zagospodarowanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież z terenu wsi.

Koszt projektu: 50 000 zł,

Okres realizacji: 2012 r.

Zbiorcze zestawienie planowanych inwestycji w miejscowości Kaplica przedstawia poniższa tabela:

Tab 8. Zestawienie planowanych inwestycji na lata 2009-2016

Lp.	Nazwa zadania	Koszt w zł
1	Rekultywacja składowiska odpadów we wsi Kaplica	486 962,98
2	Adaptacja części budynku gminnego na świetlicę środowiskową	200 000,00
3	Budowa placu zabaw	50 000,00
	łącznie	736 962,98

Tab 9. Źródła finansowania zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć

L.P.	Nazwa zadania	Koszt całkowity PLN	Struktura finansowania			Finansowanie			
			Wkład własny	Środki zewnętrzne		Własne		Środki zewnętrzne	
					Opis	PLN	%	PLN	%
1.	Rekultywacja składowiska odpadów we wsi Kaplica	486 962,98	X	X	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego, działanie 8.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska	146 089,70	25	340 873,28	75
2.	Adaptacja części budynku gminnego na świetlicę środowiskową	200 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego, działanie 9.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie	30 000	15	170 000	85
3.	Budowa placu zabaw	50 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego, działanie 9.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie	7 500	15	42 500	85

Tab 10. Zestawienie zaplanowanych inwestycji wg terminu ich realizacji

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	Rekultywacja składowiska odpadów we wsi Kaplica	2009-2010
2	Adaptacja części budynku gminnego na świetlicę środowiskową	2010-2011
3	Budowa placu zabaw	2012

Tab 11. Harmonogram Gantta dla planowanych przedsięwzięć

Lp.	Nazwa zadania	Rok							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Rekultywacja składowiska odpadów we wsi Kaplica								
2	Adaptacja części budynku gminnego na świetlicę środowiskową								
3	Budowa placu zabaw								

VII. POŁĄCZENIE Z INNYMI PROGRAMAMI.

Nawiązując do założeń przedmiotowego dokumentu należy wskazać, że są one w pełni komplementarne do zapisów dokumentów strategicznych o charakterze tak lokalnym jak i regionalnym.

Dotyczy to tak dokumentów o charakterze strategii samej gminy Somonino tzn. Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Somonino oraz Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Somonino jak i planów i strategii regionalnych. W tym drugim kontekście należy przede wszystkim zaznaczyć komplementarność powyższego Planu z zapisami Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowanej w ramach Pilotażowego Programu Leader + dla 8 gmin Szwajcarii Kaszubskiej (w tym gminy Somonino) oraz Programu Organizacji i Rozwoju Turystyki Kaszubski Pierścień – będącej strategią rozwoju turystyki dla obszaru Kaszub Jeziornych.

VIII. SPIS TABEL.

- Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2008 roku.
- Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2008 roku.
- Tab 3. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Kaplica w ha w 2008 roku.
- Tab 4. Struktura jakości gruntów według klas gleb w ha w Kaplicy.
- Tab 5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Kaplicy.
- Tab 6. Struktura działalności gospodarczej w Kaplicy.
- Tab 7. Analiza SWOT dla miejscowości Kaplica
- Tab 8. Zestawienie planowanych inwestycji na lata 2009-2016
- Tab 9. Źródła finansowania zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć
- Tab 10. Zestawienie zaplanowanych inwestycji wg terminu ich realizacji
- Tab 11. Harmonogram Gantta dla planowanych przedsięwzięć

IX. SPIS RYSUNKÓW.

- Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
Rys 2. Położenie miejscowości Kaplica w regionie.
Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Kaplicy na tle całej gminy.
Rys 4. Struktura wieku ludności Kaplicy na tle gminy Somonino w 2009 roku.